

Љиљана Милић

Виши прекршајни суд у Београду, Председница одељења у Нишу

СИМУЛАЦИЈА

примене Закона о управљању
отпадом

I

Кратак осврт на стање у Републици Србији
у поступању са отпадом

У сету закона, којима се регулише заштита животне средине, посебан значај има Закон о управљању отпадом, што није случајно. Почев од домаћинства па до великих индустријских постројења сви смо произвођачи отпада. Дневно настану огромне количине различитог отпада, који може бити неопасан, инертан и опасан. У зависности од врсте отпад се различито третира.

Отпад је проблем светских размера, па се пред друштвом, на глобалном нивоу, поставља као императив правилно поступање са отпадом, како би се смањиле, ако не и отклониле штете које од неадекватног поступања са отпадом могу настати по животну средину. Предузимају се бројне активности усмерене управо на едукацију, на улагања у заштиту животне средине, на промену свеукупног односа друштва према окружењу, како од стране државних институција тако и од стране невладиних организација и разних удружења. Захваљујући активном учешћу ОЕБС-а у проблему заштите животне средине имамо прилику да се тим поводом окупљамо, па организатору захваљујем на томе.

Какво је стање у Републици Србији?

У нашој Републици, управљање отпадом је на врло ниском нивоу, што је условљено, пре свега, неодговорним односом према отклањању отпада, ниским квалитетом услуга, недовољном бригом за околину, као и високим трошковима.

Код нас се под управљањем отпадом углавном подразумева одлагање отпада на локалне депоније, које, најчешће, не испуњавају основне хигијенске и техничко-технолошке услове. Капацитети постојећих депонија углавном су попуњени. Започело се са изградњом санитарних депонија, од којих су неке пуштене у рад, у Врању, Панчеву и Лапову, али то нису довољни капацитети за преузимање свег отпада и уклањање дивљих депонија.

Највећи проблем су дивље депоније. Налазе се, углавном, поред саобраћајница свих категорија, и то на косинама, одакле их је немогуће, или врло тешко уклонити, затим поред водотокова и у коритима река, на простору који није у приватном власништву. Регистровано је, током 2009. године, око 4.500 дивљих депонија. Оне су одраз како неодговорног односа тако и несхватања штете и опасности које из таквог односа према отпаду, на једној страни и животном окружењу на другој страни, произилазе. Дивље депоније имају велики негативан утицај на животну средину. Загађују ваздух, подземне и површинске воде, деградирају земљиште. Уколико се спаљују на сметлиштима и у контејнерима могу да изазову ефекат стаклене баште.

Бројни су узроци оваквог стања:

1. не постоји стратешко и планско поступање са отпадом,
2. секторска стратегија поступања са отпадом је неусаглашена,
3. спровођење закона и других прописа је отежано због лоше институционале координације,
4. недовољан је мониторинг, јер недостају лабораторије па није могућа примена стандардних метода нити провера квалитета извршених анализа,

5. неефикасно је спровођење прописа из области заштите животне средине,
6. недовољно је улагање у заштиту животне средине,
7. врло је низак степен свести о животној средини, а едукација о значају животне средине је недовољна и неадекватна.

У циљу превазилажења оваквог стања Република Србија предузима бројне мере:

У 2003.години усвојена је Национална стратегија управљања отпадом, која се базира на принципима Европске уније у области управљања отпадом, и сада се налази у завршној фази.

У оквиру пројекта "Иновирање катастра депонија у Републици Србији", у 2005.години, Агенција за заштиту животне средине вршила је снимања депонија и мерење количине сакупљања комуналног отпада. Лоциране су само 164 депоније на које отпад одлажу јавна комунална предузећа. Подаци о прикупљању комуналног отпада нису дали реалну слику, јер се врло разликују од општине до општине и између урбане и руралне средине. Углавном, процењено је да се у Србији комунални отпад прикупља на прописан начин око 60 %. Такође је утврђено да се и са опасним отпадом не поступа на прописан начин. Не постоје постројења за трајно складиштење опасних отпада. Углавном се врши привремено складиштење, на неадекватан начин, у предузећима која су произвођачи таквог отпада. За решење тог проблема Србија не поседује системско решење.

Министарство за заштиту животне средине је у 2009.години започело акцију "Очистимо Србију", управо у циљу уклањања дивљих депонија, буђења свести код људи, мењања свеукупног друштвеног односа према животној средини, увођења грађана и њихово активно учествовање у свим пројектима којима се спроводи ова акција.

Доношењем Закона о управљању отпадом створен је правни оквир за успостављање система управљања отпадом, који ће се употпунити доношењем подзаконских аката. Доследна примена овог закона захтева стварање предуслова, због чега је неким субјектима дата

могућност да до маја месеца 2010.године обезбеде услове за правилно поступање са отпадом.

Закон о управљању отпадом детаљно регулише: врсте и класификацију отпада; планирање управљања отпадом; субјекте управљања отпадом; одговорности и обавезе у управљању отпадом; организовање управљања отпадом ; управљање посебним токовима отпада; извештавање о отпаду и бази података; финансирање управљања отпадом; надзор, као и друга питања од значаја за управљање отпадом.

Инспектор за заштиту животне средине, као овалшћено лице за вршење надзора у примени овог закона, врши свеобухватну контролу у примени закона, у складу са чл.85 Закона о управљању отпадом, из којих произилазе овлашћења инспектора из чл.86 Закона, у тачкама од 1-52.

Непоштовање одредаба овог Закона представља противправно понашање које се квалификује као привредни преступ или прекршај, у зависности од тежине извршеног дела, врсте и друштвене опасности истог.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕКРШАЈНИ СУД У НИШУ
I. 210 Пр.52/2010
15.03.2010.године
НИШ

ЗАПИСНИК о претресу

одржаном пред Прекршајним судом у Нишу, дана 15.03.2010.године.

судија
Нада Младеновић

представник подносиоца захтева
инспектор- Душан Томић

записничар
Сања Катић

представник окр.правног лица
Мила Станковић по пуномоћју

окривљени –одговорно лице
Марко Марковић

бранилац окривљеног-адвокат
Наташа Нешић по пуномоћју

Предмет претресења
прекршај из чл.90 ст.1 тач.1 и чл.90 ст.3 у вези ст.1 тач.1 Закона о
управљању оптадом

почетак претреса у 10,00 часова.

Судија констатује да су странке у поступку уредно позване
и да су приступиле по позиву на претрес . Отвара претрес и доноси

РЕШЕЊЕ

да се претрес одржи.
Претрес је јаван.

Странке у поступку (представник подносиоца захтева, представник окривљеног правног лица, окривљени и његов бранилац) се упознају са правима из чл.211 Закона о прекршајима: да могу у току претреса да предлажу доказе, да дају друге предлоге, а по завршетку доказног поступка да могу дати завршну реч са својом оценом изведених доказа, а сходно чл.108 Закона о прекршајима да у току поступка могу да користе правна средства предвиђена овим законом.

Пошто су странке упознате са својим правима у прекршајном поступку и на претресу приступа се читању захтева за покретање прекршајног поступка:

Министарство животне средине и просторног планирања-Сектор за контролу и надзор -Одељење за заштиту животне средине од загађивања – Одсек у Нишу поднео је захтев за покретање прекршајног поступка бр.353-501-00905/2009-04 од 20.11.2009.године против Дома здравља "Ниш", са седиштем у Нишу, Војводе Танкосића бр.15, као правног лица, и окривљеног Марка Марковића из Ниша, Станоја Главаша 10, као одговорног лица у правном лицу, због основане сумње да су извршили прекршај из чл.90 ст.1 тач.1 Закона о управљању отпадом, правно лице, и чл.90 ст.3 у вези ст.1 тач.1 Закона о управљању отпадом, одговорно лице у правном лицу, тако што су дана 18.11.2009.године, у преподневним часовима, неорганизовано сакупљали отпад настао вршењем основне делатности, јер су комунални отпад мешали са опасним отпадом (органске хемикалије, растварачи, пестициди, неорганске хемикалије - киселине, базе, оксиданти и редукујући агенси и др.), и исти држали у контејнеру , поред паркинга испред зграде Дома здравља, у Ул.војводе Танкосића бр.15 у Нишу.

Захтев је прочитан.

Позива се представник правног лица да да податке о себи и правном лицу које заступа.

ЛИЧНИ ПОДАЦИ О ПРЕДСТАВНИКУ ПРАВНОГ ЛИЦА

Име и презиме: Мила Станковић

Име једног родитеља: отац Петар

Датум и место рођења: 10.08.1961.године у Нишу

Адреса становања: Ниш, Триглавска 22

Држављанство: српско

Занимање: дипл.правник

Својство у правном лицу: референт за правне послове

Школска спрема : висока

ПОДАЦИ О ОКРИВЉЕНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ:

Назив правног лица: Дом здравља Ниш

Седиште правног лица: Ниш, Војводе Танкосића бр.15

Матични број:

ПИБ:

Шифра делатности:

Рачун у банци: Комерцијална банка Београд

Финансијско стање: солвентни

Да ли је правно лице до сада кажњавано : није.

Представник правног лица Мила Станковић изјављује:

У вези прекршаја који се правном лицу ставља на терет изјављујем да исти није намерно скривљен. Истичем да су сви запослени упознати са начином одлагања отпада , посебно задужени за складирање и одлагање опасног отпада. У нашој дугогодишњој пракси није било оваквих и сличних прекршаја. Свесни смо све опасности непрописног одлагања отпада, а нарочито мешања опасног отпада са комуналним. До тога је дошло услед немарног понашања запосленог против кога ће бити покренут дисциплински поступак. Посебно истичем да нам је инспектор наложио решењем да отклонимо утврђену неправилност и да смо ми у целости поступили по том решењу и инспектора о томе обавестили, о чему је сачињена допуна записника о извршеној контроли, па предлажем да се изведе доказ читање допуне записника.

Прихвата се предлог представника правног лица. Читање ће се извршити у доказном поступку.

Позива се окривљени Марко Марковић да да податке о себи и да се изјасни о наводима захтева.

ЛИЧНИ ПОДАЦИ О ОКРИВЉЕНОМ ОДГОВОРНОМ ЛИЦУ

Име и презиме (надимак, ако га има): Марко Марковић

Име једног родитеља: отац Никола

Датум и место рођења: 25.05.1974.године у Нишу

ЈМБГ: 2505974735021

Адреса становања: Ниш, Станоја Главаша 10

Породичне прилике: ожењен, отац двоје малолетне деце

Школска спрема: висока-медицински факултет

Занимање: лекар

Функција у правном лицу: директор

Имовно стање: плата и плата супруге

Да ли је служио војни рок: да

Да ли има чин: нема

Да ли се води у војној евиденцији: да у ВЕ у Нишу

Да ли је, када и зашто осуђиван: није

Да ли се води против њега прекршајни или кривични поступка и за које дело: не

Матерњи језик: српски

Окривљени Марко Марковић, пошто је потврдио да је захтев уредно примио са позивом за расправу, да му је исти прочитан и да разуме за шта се терети, изјављује:

Сматрам да нисам одговоран за прекршај који ми се ставља на терет. Не могу да контролишем све запослене. Запослени су упознати са начином поступања са отпадом и дужни су да се упутстава придржавају. Не знам како је дошло до тога да је опасан отпад мешан са комуналним отпадом. Инспектор је донео решење којим нам је наложио да класификујемо отпад и да оклонио утврђену неправилност и ми смо по том решењу поступили и о томе инспектора обавестили, па сматрам да нема основа да будемо кажњени.

Питање судије: Где одлажете опасан отпад а где комунални? Да ли сте обезбедили адекватан простор за складиштење

опасног отпада до предаје оператеру овлашћеном за преузимање опасног отпада?

Окривљени одговара: Да. У оквиру Дома здравља постоји простор где се привремено складишти опасан отпад, док се комунални отпад складира у контејнерима, на простору предвиђеном за контејнере, а испред зграде Дома здравља. Са отпадом се поступало у складу са прописима, све до дана вршења контроле. До пропуста је дошло услед немарности запослених које би требало позвати на одговорност.

Бранилац пита окривљеног:

Да ли су инспекцијском надзору претходили неки непредвиђени догађаји који су могли да утичу на непрописно поступање у одлагању отпада?

Окривљени одговара : Није ми познато да је било неке непредвиђене ситуације и да је услед тога дошло до пропуста.

Бранилац: Да ли је количина непрописно складираног отпада била мања, или је сав отпад био непрописно складиран?

Окривљени: Ради се о мањој количини отпада неадекватно складираног, што само иде у прилог моје изјаве да је до пропуста дошло услед тренутне немарности неког од запослених.

Бранилац: Да ли је за време Вашег мандата долазило до оваквог и сличних пропуста?

Окривљени: Није. До сада су вршене бројне контроле и ово је први пут да је инспекција утврдила неку неправилност.

Бранилац нема више питања.

Окривљени нема предлога за извођење других доказа.

Представник подносиоца захтева нема примедби.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

да се у доказном поступку читају докази:

- записник о извршеном инспекцијском надзору од 18.11.2009.године
- решење инспектора за заштиту животне средине бр.353-501-00905/2009-04 од 20.11.2009.године
- записник о контролном прегледу од 15.12.2009.године
- допуна записника о контролном прегледу.

Докази су прочитани.

Нема примедби на изведене доказе.

Нема предлога за допуну доказног поступка.

ЗАВРШНА РЕЧ

Представник подносиоца захтева у завршној речи изјављује:

Окривљене треба казнити максималним казнама, без обзира што су поступили по решењу и отклонили утврђену неправилност, јер је опасан отпад био помешан са комуналним, налазио се у контејнеру и био је доступан неовлашћеним лицима, па су из тога могле настати теже последице.

Окривљени у завршној речи изјављује:

Обећавам да се овакви пропусти више неће дешавати. Сматрам да има основа да будемо блаже кажњени, па и да нам се изрекне опомена, јер је до пропуста дошло услед непажње запослених. Нису настале никакве последице. То се до сада није дешавало. Поступили смо у свему по налогу инспектора што је утврђено накнадном контролом.

Представник окривљеног правног лица:

Дело је ситуационог карактера. Са отпадом се поступа на прописан начин. Није било последица. До сада нисмо кажњавани. Признали смо да је непажњом наших запослених дошло до пропуста, што се више неће дешавати. Сматрам да би се и блажом казном, односно опоменом постигла сврха кажњавања, с обзиром да смо одмах поступили по налогу инспектора и о томе га обавестили, о чему је

сачињена допуна записника о контролном прегледу. Ако би се изрекле максималне казне били бисмо доведени у тешку финансијску ситуацију.

Констатује се да се нико од странака не јавља за реч.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Претрес је завршен у 11,00 часова.

Суд удаљава све странке са заседања ради доношења одлуке.

Сходно чл.220 ст.4 Закона о прекршајима Суд доноси и јавно објављује

У ИМЕ НАРОДА

П Р Е С У Д У

Окривљено правно лице Дом здравља Ниш, са подацима као у списима, и

окривљени Марко Марковић, одговорно лице у правном лицу, са подацима као у списима,

КРИВИ СУ

Што су дана 18.11.2009.године, у преподневним часовима, у контејнеру за отклањање комуналног отпада, на паркингу испред зграде Дома здравља Ниш, у Ул. војводе Танкосића бр.15, непрописно складирали опасан отпад (органике хемикалије, растварачи, пестициди, неорганике хемикалије - киселине, базе, оксиданти и редукујући агенси и др.), јер су исти мешали са комуналним отпадом спремљеним за уступање ЈКП "Медијана",

чиме је окр.правно лице Дом здравља Ниш извршило прекршај из чл.90 ст.1 тач.1 Закона о управљању отпадом, а окривљени Марко Марковић, одговорно лице у правном лицу, прекршај из чл.90 ст.3 у вези ст.1 тач.2 Закона о управљању отпадом, па их Суд применом наведених прописа

О С У Ђ У Ј Е

Дом здравља Ниш на **НОВЧАНУ КАЗНУ** у износу од 700.000 (седамстотинахиљада) динара

Марка Марковића на **НОВЧАНУ КАЗНУ** у износу од 50.000 (педесетхиљада) динара.

Окривљени су дужни да казне плате у року од 15.дана од дана правноснажности пресуде, што ако не учине исте ће се, применом чл.38 ст.2 Закона о прекршајима, наплатити принудним путем.

Окривљени су обавезни да плате и трошкове прекршајног поступка у паушалном износу од по 1.000 (хиљаду) динара, сходно чл.130., 131 и 132 ст.2 Закона о прекршајима и одредби чл.27 ст.2 Правилника о накнади судских трошкова у судским поступцима, под претњом принудног извршења.

Кратко образложење пресуде:

Друштвена опасност учињеног прекршаја је велика, јер је опасан отпад, помешан са комуналним отпадом, у контејнеру на месту доступном јавности, представљао потенцијалну опасност по лица која су могла да дођу у додир са тим отпадом, што је узето као отежавајућа околност, при том количина опасног отпада није од значаја. Суд је, као олакшавајућу околност ценио да сте поступили по налогу инспектора и исти одмах генералисали, да до сада нисте кажњавани, као и ваше понашање по откривању прекршаја и у поступку, схватање тежине извршеног прекршаја и изражавање спремности да се убудуће стриктно поштују прописи о управљању отпадом, те да извршењем прекршаја нису настале последице.

Окривљени су поучени о праву на жалбу.

Окривљени траже да им се достави писмено израђена пресуда,
јер се не одричу права на жалбу.

ПРЕД. ПРАВНОГ ЛИЦА
Мила Станковић

ОКРИВЉЕНИ
Марко Марковић

Завршено у 11,00 часова.

ЗАПИСНИЧАР
Сања Катић

СУДИЈА
Нада Младеновић